MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
LINO FARRUGIA SACCO

Seduta tad-19 ta' Frar, 2008

Rikors Numru. 450/2006

Kummissarju tat-Taxxi Interni
vs
Frank Fenech Camilleri personalment u bhala Direttur ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta` Beach Footwear Ltd

Il-Qorti,

A. RIKORS:
Rat ir-rikors ta' Frank Fenech Camilleri li bih espona:

Illi r-rikorrent gie a konoxxenza ta' l-ittra ufficjali odjerna nhar l-Erbgha 17 ta' Mejju 2006 wara li ra n-notifika fil-Gazzetta tal-Gvern.

Illi fl-istess ittra ufficjali l-Kummissarju tat-Taxxi Interni qed jinterpella lir-rikorrent personalment ghall-hlas tas-somma ta' erbatax-il elf u tmienja u hamsin Lira Maltin (Lm14,058.00) fil-hlas lura ta' taxxa fuq id-dhul jew taxxa

provizorja ghas-snin ta’ stima 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1992, 1993 u 1994 skond avviz immarkat Dok A anness ma’ l-ittra ufficjali.

Illi r-rikorrent jiddikjara li huwa qatt ma rcieva l-avviz imsemmi u sar jaf biss b’dan fis-17 ta’ Mejju 2006 hekk kif fuq indikat.

Illi r-rikorrent qed jibbaza dan ir-rikors fuq l-artikolu 283A tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta’ Malta fejn kull persuna li tinhareg kontrih att esekuttiv jista’ jaghmel rikors lil dik il-Qorti li tkun harget dak l-att, fejn titlob li l-att esekuttiv jithassar, sew ghal kollox jew f’parti minnu biss, ghal raguni valida skond il-Ligi.

Illi r-ragunijiet validi li bihom r-rikorrent qed jikkontesta dan l-att esekuttiv huma:

1. Li preliminarjament, ai termini ta’ l-artikolu 47 tal-Kap 372 tal-Ligijiet ta’ Malta, din l-azzjoni ghall-hlas lura ta’ taxxa fuq id-dhul jew taxxa provizorja hija preskritta skond il-Ligi.

2. Li, minghajr pregudizzju ghall-permess u subordinament, ir-rikorrent mhuwiex personalment responsabbli ghall-hlas lura tat-taxxa fuq id-dhul jew taxxa provizorja msemmija.

3. Li, ir-rikorrent illum il-gurnata mhuwiex direttur, manager jew xi ufficjal tal-kumpanija Beach Footwear Ltd.

4. Li, di piu`, ir-rikorrent qatt ma kellu fil-pusses jew kontroll tieghu proprjeta` tal-kumpanija Beach Footwear Ltd kif specifikat fl-artikolu 7(2) tal-Kap 372 tal-Ligijiet ta’ Malta.

Ghaldaqstant ir-rikorrent talab lil din il-Qorti joghgobha tiddikjara ai termini ta’ l-artikolu 283A tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta’ Malta dan l-att esekuttiv huwa null fil-fatt u fid-dritt u ghalhekk ghandu jithassar ghal kollox ghar-ragunijiet validi kond il-Ligi elenkati f’dan ir-rikors.

B. RISPOSTA:

Rat ir-risposta tal-Kummisarju tat-Taxxi Interni li biha espona:

Illi preliminarjament il-procedura adoperata mir-rikorrent hija nulla u inidoneja stante li l-artikolu 283A tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta ma japplikax ghal dan il-kaz, peress li l-ligi tat-taxxa, senjament l-artikoli 33, 35 u 37 tal-Kap. 372, tipprovdi ghal procedura specjali li taghti lit-***taxpayer*** access adegwat ghall-Qrati jekk isegwi l-istadji kollha ta' tali procedura. Peress li tali procedura ma gietx segwita mir-rikorrent, l-istimi mahruga fir-rigward ta' Beach Footwear Ltd issa saru finali u konklussivi ai termini ta' l-artikolu 38 tal-Kap 372. Ghalhekk, sakemm ir-rikorrent ma jippruvax li huwa ma rceviex l-istimi tat-taxxa ghas-snin ta' stima in kwistjoni, huwa ma jistax issa jopponi ghall-ezekuzzjoni tal-kreditu da parti tal-intimat, liema ezekuzzjoni qeghda titwettaq bis-sahha tal-poter konferit mill-artikolu 40 ta' l-istess Kap. 372.

Illi ghar-rigward tad-dikjarazzjoni ta' l-intimat li huwa qatt ma rcieva xi avviz ta' stima kif imsemmi fl-ittra ufficjali, l-intimat jirritjeni li skond ma jirrizulta mir-records tad-Dipartiment, tali avviz ta' stima gie mibghut mid-Dipartiment u ghaldaqstant ai termini ta' l-artikolu 29 tal-Kap. 372 tali avviz ghandu jitqies li jkun wasal ghand it-***taxpayer***.

Illi inoltre ma tapplika ebda preskrizzjoni rigward l-ammonti mitluba ghas-snin ta' stima 1983 sa 1989 u 1992 sa 1994, u dan ghar-ragunijiet infraskritti:

1. Fl-ewwel lok, galadarba, l-intimat issa jgawdi titolu ezekuttiv fuq l-ammonti mitluba, ai termini ta' l-artikolu 40 (c) tal-Kap. 372, ma tistax issa tigi invokata l-preskrizzjoni, billi <u>l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni hija ineffettiva kontra titolu ezekuttiv.</u>

2. Ghar-rigward ta' l-ammonti specifici li qeghdin jintalbu minghand ir-rikorrent, ghandu jinghad bla regudizzju ghas-suepost illi:

a. rigward l-ammonti ghas-snin ta’ stima 1983 sa l-1985 ir-rikorrent kien ghamel oggezzjoni. Wara li d-Dipartiment baghat ghalih u baqa’ ma giex jaghti l-informazzjoni mehtiega, fl-2001 inhargu stimi godda bid-dritt li jista’ jerga’ joggezzjona. Huwa baqa’ ma oggezzjonax u ghalhekk l-ammonti dovuti saru finali w konklussivi. B’hekk, lanqas il-perjodu ta’ preskrizzjoni ta’ tmien snin ai termini ta’ l-artikolu 47 (2) tal-Kap. 372 ma lahaq ghadda.

b. rigward l-ammonti ghas-snin ta’ stima 1986 sa 1988, l-istimi mahruga mid-Dipartiment gew riveduti fis-sena 2003 wara li oggezzjona t-***taxpayer*** u anki appella quddiem il-Bord ta’ Kummissarji Specjali. B’hekk, lanqas il-perjodu ta’ preskrizzjoni ta’ tmien snin fuq imsemmi ma lahaq ghadda. Apparti minn dan, galadarba t-***taxpayer*** stess talab u ottjena revizjoni ta’ l-ammonti ta’ taxxa originarjament mitluba, ma jistax issa jqajjem il-preskrizzjoni u jghid li m’ghandux jaghti tali ammonti.

c. rigward l-ammonti ghas-snin ta’ stima 1989, 1992, 1993 u 1994, inharget stima fl-1997 u t-***taxpayer*** baqa’ ma oggezzjonax. Ghalhekk, dawn l-ammonti huma dovuti stante li jikkostitwixxu ammonti koperti b’titolu ezekuttiv.

d. apparti minn dan, l-intimat ifakkar li permezz ta’ l-artikolu 47 (4) tal-Kap. 372, il-perjodu ta’ preskrizzjoni applikabbli ghal azzjonijiet ta’ gbir ta’ taxxa gie estiz sal-31 ta’ Dicembru 2005.

Illi r-rikorrent huwa personalment responsabbli ghall-hlas tat-taxxa mitluba jekk jirrizulta li huwa kellu f’idejh matul iz-zmien tal-kariga tieghu flejjes tal-kumpanija Beach Footwear li huwa seta’ uza biex ihallas it-taxxa mitluba.

Illi anke jekk ir-rikorrent illum m’huwiex direttur tal-kumpanija in kwsitjoni, huwa xorta jista’ jkun responsabbli ghall-hlas ta’ taxxa tal-kumpanija.

Illi fl-ahhar nett, jekk ir-rikorrent jirritjeni li ma kellux fil-pussess jew kontroll tieghu proprjeta` tal-kumpanija, u dan meta bhala direttur huwa kien inkarigat ukoll mill-affarijiet finanzjarji tal-kumpanija Beach Footwear, huwa ghandu jissottometti ghall-iskrutinju tal-intimat l-***accounts*** tal-kumpanija msemmija ghas-snin in kwistjoni, sabiex dan il-punt ta' ***accountability*** ikun jista' jigi stabbilit.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Semghet lix-xhieda bil-gurament.

Semghet l-abili difensuri.

Ikkunsidrat

C. PROVI:

Xehed Ludgardo Mercieca u qal illi fil-kaz in kwistjoni huma kienu taw ***fifteen (15) days notice*** mbaghad baghtu ittra ufficjali u dawn kienu indirizzati lil Frank Fenech Camilleri personalment, kif ukoll kienu indirizzati lilu bhala direttur u ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta` Beach Footwear Limited. Id-data ta' l-ittra ufficjali hija 23 ta' Frar, 2005, kienet giet notifikata fis-27 ta' Jannar, 2006. L-***I.D. Card number*** li ntuza kien 320037M, ***I.D Card number*** izda bin-numru tal-kumpanija li kien in-numru 990729511. Mistoqsi jekk fil-fatt saritx il-publikazzjoni fil-gazzetta tal-Gvern tat-12 ta' Mejju, 2006 irrisponda li hekk irrizultalu mill-***file***. Qal li huma ipprocedew kontra Frank Fenech Camilleri personalment minhabba l-fatt li huwa kien direttur ta' l-isemmija kumpanija. Ma kienx f'pozizzjoni li jghid fuq liema bazi ta' liema artikoli specifikament ittiehdet din id-decizjoni izda jaf li gieli jissemma l-artikolu 7, subartikolu 2 tal-Kap 372. Qal illi fil-fatt fl-ittra ufficjali jirreferixxu ghas-snin imsemmija fit-tieni paragrafu tar-rikors ghas-snin ta' stima taghhom, kif jidher a fol 1 tal-process. L-ittra li semma hija l-unika ittra ufficjali li jaf biha li giet indirizzata lil Frank Fenech Camilleri u lil Beach Footwear Limited. Ipprometta li fi zmien hmistax (15)-il gurnata mill-gurnata tas-seduta hu jesebixxi nota b'affidavit fejn jikkonferma d-dati ta' meta d-dipartiment ircieva r-***returns*** lura ta' l-

intimati Frank Fenech Camilleri u ta' Beach Footwear Limited riferibbilment ghas-snin ta' stima msemmija fit-tieni paragrafu tar-rikors a fol 1 tal-process, kienx hemm ***objections***, u d-dati tal-***objections***.

Rat l-affidavit ta' <u>Frank Fenceh</u> fejn issemma li dan l-affidavit jittratta biss l-ewwel eccezzjoni tal-preskrizzjoni u mhux qed jidhol fuq mertu tal-kaz. Hu kkonferma li f'xi zmien tard f'Mejju li ghadda t-tifel tieghu L-Avukat Peter Fenech kien infurmah li l-Avukat Joseph Schembri kien infurmah li kien hemm avviz pubblikat fil-konfront ta' Beach Footwear Limited mill-Kummissarju tat-Taxxi Interni dwar allegat taxxa li kienet qeghda tigi mitluba minnu. Jidher li t-taxxa li kienet mitluba fl-avviz li deher fil-Gazzetta tal-Gvern tal-edizzjoni publikata fit-12 ta' Mejju 2006 irriferiet ghal Frank Fenech Camilleri u dan minghajr ma tat l-indirizz tieghu jew numru tal-karta ta' l-identita tieghu. Hu jahseb li kienu qeghdin jirreferu ghalih ghaliex tissemma wkoll il-kumpanija Beach Footwear Limited li fiz-zmien kien direttur u azzjonist taghha. Hu oggezzjona legalment dwar din in-notifika u qal li mhix notifika legali u di piu` zied jghid li hija abbuziva. Id-Dipartiment tat-Taxxa kellu l-indirizz personali tieghu fejn kien qed jghix fl-epoka, ghaliex gieli ikkomunika mieghu fl-istess indirizz isda ghazel li lanqas ma jaghmel tentattiv sabiex jipprova jisgicca b'dan l-avviz minghajr ma jinduna. Qal li kwazi irnexxielu ghaliex hu personalment u l-Gazzetta tal-Gvern ma jaqrahiex. It-taxxa li qed tigi mitluba ma tirreferix ghal taxxa dovuta minnu personalment izda taxxa allegatament dovuta mill-kumpanija. It-taxxa li qed tigi mitluba tirreferi ghas-snin 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1992, 1993 u 1994. L-ammont dovut minkejja li fl-avviz issir riferenza ghall-prospett anness ma giex publikat. Jiddikjara li hu ma kellux jaghti din it-taxxa li qeghda tintalab mill-kummissarju tat-Taxxi Interni u ddikjara ukoll li din kienet l-ewwel darba li hu personalment gie mitlub ihallas din it-taxxa ghall-kumpanija. Lanqas qatt ma gie interpellat personalment sabiex ihallas dan l-ammont. Minghajr pregudizzju ghall-mertu in kwistjoni u ghall-fatt li hemm proceduri ohrajn kontra l-kumpanija Beach Footwear Limited ghall-gbir tal-istess ammont ta' taxxa, qal li din it-talba fil-konfront tieghu hija preskritta peress li

ghaddew aktar minn tlettax-il sena mill-ahhar sena li ghaliha qed jintalab l-ammont ta’ taxxa u aktar minn erbgha u ghoxrin sena mill-ewwel sena li ghaliha qeghdin jitolbu t-taxxa d-Dipartiment tat-Taxxi Interni, permezz tal-avviz mertu tal-proceduri odjerni. Lanqas ma japplikaw l-emendi li gew introdotti f’dan ir-rigward fl-Att dwar l-Amministrazzjoni tat-Taxxa u dan kif stabbilit mill-Qorti ta’ l-Appell fis-sentenza ***Shirley Mifsud vs Kummissarju tat-Taxxi Interni, Kummissarju tat-Taxxi vs Alfred Caruana*** u recentement mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fis-sentenza fl-ismijiet ***Emanuel Zammit vs Kummissarju tat-Taxxi Interni***.

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta’ Ludgardo Mercieca fejn issemma li hu jokkupa l-kariga ta’ Ufficjal Amministrattiv fit-Taqsima tal-Gbir tad-Dipartiment tat-Taxxi Interni. Qal l-ewwel nett illi ma tapplika ebda preskrizzjoni rigward l-ammonti mitluba ghas-snin ta’ stima in kwistjoni. Dan qalu peress illi Ludgardo Mercieca issa jgawdi titolu ezekuttiv fuq l-ammonti mitluba, ai termini tal-artikolu 40 (c) tal-Kap 372, ma tistax issa tigi mqajma l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni. Inoltre, ghar-rigward ta’ l-ammonti specifici li qeghdin jintalbu minghand ir-rikorrent, qal illi rigward l-ammonti ghas-snin ta’ stima 1983 sa l-1985 ir-rikorrent kien ghamel oggezzjoni. Wara li d-Dipartiment baghat ghalih u baqa’ ma giex jaghti l-informazzjoni mehtiega, fl-2001 inhargu stimi godda bid-dritt li jista’ jerga’ joggezzjona. Huwa baqa’ ma oggezzjonax u ghalhekk l-ammonti dovuti saru finali w konklussivi. B’hekk, lanqas il-perjodu ta’ preskrizzjoni ta’ tmien snin ai termini ta’ l-artikolu 47 (2) tal-Kap. 372 ma lahaq ghadda. Rigward l-ammonti ghas-snin ta’ stima 1986 sa 1988, l-istimi mahruga mid-Dipartiment gew riveduti fis-sena 2003 wara li oggezzjona t-***taxpayer*** u anki appella quddiem il-Bord ta’ Kummissarji Specjali. B’hekk, lanqas il-perjodu ta’ preskrizzjoni ta’ tmien snin fuq imsemmi ma lahaq ghadda. Apparti minn dan, galadarba t-***taxpayer*** stess talab u ottjena revizjoni ta’ l-ammonti ta’ taxxa originarjament mitluba, ma jistax issa jqajjem il-preskrizzjoni u jghid li m’ghandux jaghti tali ammonti. Rigward l-ammonti ghas-snin ta’ stima 1989, 1992, 1993 u 1994, inharget stima fis-16 ta’ Mejju 1997 u

t-***taxpayer*** baqa' ma oggezzjonax. Fit-23 ta' Frar 2005 id-Dipartiment ipprezenta ittra ufficjali kontra Frank Fenech Camilleri personalment u ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta' Bech Footwear Ltd, liema ittra tat bidu ghall-proceduri odjerni. Billi ma lahqux ghaddew tmien snin minn mindu inhargu l-istimi ghas-snin ta' stima imsemmija fl-ittra, lanqas ma tapplika l-preskrizzjoni rigward il-procedura ta' infurzar adottatta mid-Dipartiment.

Xehed Ludgardo Mercieca li ikkonferma li ghas-snin ta' stimi kollha ntbghat l-avviz relattiv. Esebixxa dokument LMX li huwa skeda li juri, li minnu jirrizulta kull meta nbghatu l-istimi ghas-snin ta' l-***assestment*** ukoll. Qal li dawn fil-fatt gew notifikati fis-sens li jirrizulta mir-records tad-Dipartiment li nbghatu u peress li ma gewx lura a tenur tas-section 29 tal-Kap. 372, jitqiesu li dawk gew notifikati. Dawn intbghatu Beach Footwear Ltd, Blokk A, Birkirkara Road, St.Julian's, Malta. Dan l-indirizz li kellhom. Ma hargux personali izda lejn id-ditta. Mistoqsi jekk fil-fatt il-Kummissarju tat-Taxxi Interni ghamilx xi ricerka dwar jew Frank Fenech Camilleri baqax direttur ta' l-imsemmija kumpanija, irrisponda li mid-***database*** tad-Dipartiment ifittxu li jkun hemm id-diretturi u johduha minnhom. Naturalment ma jkunux jafu jekk giex registrat xi tibdil mal-MFSA u ma jkunx gew avzati bih.

D. KUNSIDERAZZJONIJIET:

Il-Qorti sejra tibda billi tirreferi ghal sentenza ohra moghtija minnha fil-5 ta' Marzu 2007, Rikors Nru. 258/05FS fl-ismijiet **Emanuel Zammit vs Kummissarju tat-Taxxi Interni**. Il-Qorti kienet ikkwotat is-sub artikoli 47(2) u (4) tal-Kap 372 li jghidu hekk:

(2) Salv kif xort'ohra espressament provdut fl-Atti dwar it-Taxxi u salvi b'mod partikolari d-disposizzjonijiet ta' l-artikolu 30(5) u ta' l-artikolu 31(7), l-azzjoni ghall-hlas tat-taxxa, taxxa addizzjonali, imghax jew xi penali tista' tinbeda f'kull zmien mid-data minn meta jsiru dovuti u ghandhom jithallsu sa tmien snin minn dik id-data jew, meta tkun saret stima ghar-rigward taghhom, mid-data meta dik l-istima ssir finali u konkluziva.

(4) Meta l-azzjoni msemmija fis-subartikoli (2) u (3) ma tkunx ittiehdet fiz-zmien hemm stipulat, u dak iz-zmien jiskadi fil-31 ta’ Dicembru, 2003 jew qabel dik id-data, ghaldaqstant, minkejja d- disposizzjonijiet ta’ dawk is-subartikoli, l-azzjoni ghall-hlas ta’ dik it-taxxa, taxxa addizzjonali, imghax jew penali tista’ tittiehed sal-31 ta’ Dicembru, 2005.

Fl-istess kawza l-Qorti kienet irreferit ghal sentenza ohra tal-Qorti tal-Appell sede Inferjuri, Imhallef Philip Sciberras, tal-10 ta’ Jannar 2007, Appell Civili Numru 266/05 fl-ismijiet **Kummissarju tat-Taxxi Interni vs Alfred Caruana**, liema kaz ghandu hafna konnotati simili ghall-kaz odjern. Huwa veru li dik il-Qorti qalet:
“Finalment il-Qorti trid taghmilha cara illi l-insistenza ripetuta taghha ghall-fatti tal-kaz, qeghda ssir biex titnehha l-possibilita` ta’ xi ekwivoku, in bazi ghall-precitati konsiderazzjonijet, li jista’ jinqala’ minn min ma jkunx edott mill-impostazzjoni tal-kwestjoni singolari.”

Din il-Qorti kif presjeduta kienet qalet:
“Sewwa hafna ghamlet dik il-Qorti li dahlet taht l-aspetti ta’ l-element ta’ retroattivita` tal-ligijiet ta’ natura fiskali u diversi aspetti tal-preskrizzjoni. Hawnhekk il-Qorti sejra tikkwota partijiet mill-imsemmija sentenza.

“Huwa dezumibbli minn dak li appena nghad illi r-retroattivita` ta’ ligi ma tesponix ruhha awtomatikament ghac-censura tal-kostituzzjonalita` taghha. Biex dan jissucciedi jrid jirrizulta li jkunu gew vjolati precetti kostituzzjonali jew principji inerenti ghall-istat tad-Dritt. In partikulari, il-principju tar-ragonevolezza l-ghala giet dettata l-ligi u dak ta’ l-affidament tac-cittadini, jew tal-kontribwenti fil-materji fiskali, fl-istabilita` u c-certezza ta’ l-ordinament guridiku;

Dan premess, ghandu jigi notat illi l-Qrati taghna ma baqghux lura milli huma wkoll jissottolinejaw certi principji in materja ta’ retroattivita` ta’ ligi fiskali. Minn dak ricerkat il-kwestjoni jidher li qamet fil-kawza fl-ismijiet “**Michele Muscat -vs- L-Onor. Roberto Briffa, Collettore delle Dogane**”, Prim’ Awla, Qorti Civili, 12 ta’ April 1919. Fiha

nghad illi di regola ligi promulgata m' ghandhiex ikollha effett hlief ghal quddiem b' mod li ma ghandhiex testendi ruhha "*ai fatti gia compiuti e consumati: La legge di regola, quindi, non ha effetto retroattivo ed è di diritto volgare il broccardo che 'lex non habet oculus retro*'." Affermata din ir-regola generali ssokta jinghad f' din l-istess sentenza illi "*quantunque sia in facolta del legislatore espressamente dichiarare che la legge debba comprendere nel suo impero anche gli atti, che non fossero ancora compiuti, tuttavia i diritti quesiti sono sempre di giustizia dalla legge rispettati*";"

Issa l-preskrizzjoni fis-sistema legali Maltija hija mezz procedurali ta' helsien mill-azzjoni. Kawza tal-principju tal-preskrizzjoni l-attur ma jkunx jista' aktar jottjeni r-rimedju li jixtieq permezz tal-proceduri legali. L-artikolu 1145 tal-Kap 16 qabel ma jelenka kif jispiccaw l-obbligazzjonijiet isemmi li:
"barra mill-effetti tal-kondizzjoni rizoluttiva, u mill-effetti tal-preskrizzjoni l-obbligazzjonijiet jispiccaw –"

Fl-imsemmija sentenza tal-**Kummissarju tat-Taxxi Interni vs Alfred Caruana**, dik il-Qorti ghamlet rassenja ta' gurisprudenza relevanti u qalet:
"L-ewwelnett, ghal dik li hi proposizzjoni ta' ligi, m' hemmx dubju li wiehed mill-obbjettivi tal-preskrizzjoni hu dak li wiehed jehles minn azzjoni meta l-kreditur ma jkunx ezercita l-jedd tieghu ghal zmien li tghid il-ligi [Artikolu 2107 (2), Kodici Civili]. Jidher minn dan, kif konkordi wkoll fil-gurisprudenza tal-Qrati taghna, illi l-indoli ta' l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni hi wahda procedurali. F' dan il-kuntest il-Qorti jidhrilha li ghandha tissenjala dawn il-precedenti li gejjin:-

(1) Fis-sentenza "**Philip Agius *nomine* -vs- Avv. Dr. Joseph A. Micallef *et nomine***", 20 ta' Frar 1952, il-Qorti tal-Kummerc, sedenti l-Onor. Imhallef William Harding, irrimarkat illi "l-preskrizzjoni liberatorja hija attinenti mhux ghas-sustanza ta' l-obbligazzjoni, imma ghall-azzjoni. Infatti l-Artikolu 1188 Kodici Civili (fil-prezent, Artikolu 1145) isemmi s-seba' modi ta' estinzjoni ta' l-obbligazzjonijiet, u fosthom ma jikkomprendix il-

preskrizzjoni, ghalkemm isemmi l-preskrizzjoni biss in vija ta’ rizerva ta’ l-effetti taghha. Mhux biss, imma l-Artikolu 2212 (illum l-Artikolu 2107) tal-Kodici jiddefinixxi ‘*expressis verbis*’ il-preskrizzjoni liberatorja bhala mezz sabiex wiehed jehles minn azzjoni”;

(2) Il-kwestjoni qamet ukoll fis-sentenza “**Carmelo Agius Fernandez *et* -vs- Avukat Dr Filippo Nicolo Buttigieg**”, Prim’ Awla, Qorti Civili, 13 ta’ April 1953. Intqal fiha illi “l-fondament tal-preskrizzjoni estintiva … hu l-interess li jitqieghed tmiem ghall-proponibilita` ta’ l-azzjoni, biex l-istat guridiku ta’ l-affarijiet li jkun ezista ghal hafna zmien ma jkunx jista’ jigi skonvolt mill-ezercizzju tardiv ta’ l-azzjoni”;

(3) Fis-sentenza, imbaghad, in re “**Ester Degabriele *et* -vs- Joseph Rosso**”, 26 ta’ Frar 1965, il-Qorti ta' l-Appell, Sede Civili, irriteniet dan: “Minghajr ma l-Qorti tidhol fid-diskussjoni dottrinali jekk il-preskrizzjoni estintiva hix biss eccezzjoni kif hemm min isostni, inkella ghandhiex ukoll funzjoni ta’ dritt materjali, huwa cert illi l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni ghandha funzjoni importantissima processwali. Ta’ min jirrileva illi fil-Kodici taghna, il-preskrizzjoni (estintiva) hija definita bhala mezz sabiex wiehed jehles minn azzjoni, mhux kif jinghad fil-Kodici Taljan, minn obbligazzjoni”;…”

Dik il-Qorti fl-istess kawza qalet hekk:
“Dan ghaliex l-istimi mill-Kummissarju kienu hargu, u gew ukoll notifikati, fl-1994 u kien biss wara hdax-il sena illi l-appellat indenja jibghat l-att gudizzjarju interruttiv, meta, skond is-subinciz (2) ta’ l-Artikolu 47, l-azzjoni tieghu kienet allura gja estinta. Minn dan dedott din il-Qorti ghandha raguni serja tahseb ghall-anqas fl-ambitu tal-fattispeci tal-kaz *de quo*, illi l-iskop veru ghall-introduzzjoni fil-ligi tas-subinciz (4) ta’ l-Artikolu 47 ma kienx dak issuggerit mill-appellat izda, pjuttost, biex taghmel tajjeb ghall-inerzja ta’ min, fid-Dipartiment, kien responsabbli biex jassikura l-hlas debitu. Kieku dan kellu jigi applikat jigi li l-ligi saret retroattivament ghall-ommissjoni jew inazzjoni li avverat ruhha taht il-ligi, qabel id-dhul fis-sehh tad-disposizzjoni agguntiva, u dan ma jidherx li hu

ragonevoli u, wisq anqas, accettabbli. Ara a propozitu f' dan l-istess sens d-decizjoni fl-ismijiet "**A.B. -vs- Nutar Vincenzo Gatt *nomine***", Appell, 17 ta' Ottubru 1957 li, incidentalment, kienet titratta wkoll minn kwestjoni ta' l-estensjoni taz-zmien preskrittiv, anke jekk f' dak il-kaz si trattava minn talba tat-*taxpayer* ghar-rifuzjoni tat-taxxa minnu mhallsa in eccess ta' dak dovut;…"

Din il-Qorti taqbel ma' dak kollu msemmi fil-kawza tal-**Kummissarju tat-Taxxi Interni vs Alfred Caruana**. Il-principju tal-preskrizzjoni kien gie mdahhal fil-ligi minhabba li mhux sewwa li affarijiet jibqghu indeterminati ghal zmien twil. Huwa gust li wara t-trapass ta' certu zmien dipendenti mic-cirkostanzi li ghalihom huwa riferibbli l-kaz il-kwistjoni tigi maghluqa b'mod definittiv. Dan jassumi aktar importanza fejn wiehed ikun obbligat li biex jipprova dak li qal ikollu jipproduci dokumenti u mhux sewwa li wara li jkun ghadda l-perjodu preskrittiv il-legislatur f'oggetti ta' natura fiskali jdahhal dispozizzjonijiet retroattivi ghal fatti li rrizultaw precedentement taht kif kienet il-ligi dak iz-zmien. Kull sistema guridika ghandha jkollha c-certezza tal-principji legali u r-retroattivita` hija element eccezzjonali. Ara f'dan ir-rigward **Kolpinghuis Nijmegen B.V.** (Kaz Nru. 80/86) deciza mill-Qorti Ewropeja fit-8 ta' Ottubru 1987 (paragrafu 13).

Kien ghalhekk li fil-kaz ta' Caruana l-Qorti kkonkludiet:
"F' dan il-kumpless kollu tal-principji affermati tad-dritt u wkoll fuq l-interpretazzjoni taghha tal-fatti din il-Qorti tara li f' dan il-kaz partikolari, u l-Qorti taghmel debita enfasi fuq dan, ma kellux ikollu applikabilita` d-dispost tas-subinciz (4) ta' l-Artikolu 47 izda pjuttost dak tas-subinciz (2) ta' l-istess artikolu. Ghalkemm certament il-Qorti tapprezza li l-ingranagg amministrattiv ta dipartimenti kbar, bhal ma hu dak tat-Taxxi Interni, mhux dejjem jahdem b' mod imghaggel, minn naha l-ohra hi tal-ferma konvinzjoni illi fi stat ta' dritt l-legislazzjoni ma ghandhiex issir biex, temporanjament, tkopri d-deficjenzi li jkunu jezistu u biex, bhal f' dan il-kaz, tinnewtralizza "*quanto fosse posto in essere a norma di legge*" (**Kollez. Vol. XXIV P II p 16**), daqskemm biex tittutela ahjar r-relazzjonijiet tal-partijiet involuti. Minn dak li rrizultalha, ma jistax ragonevolment

zgur jinghad illi l-aggunta fil-ligi bl-Att II ta' l-2004 hi, f' dan il-kaz, predisposta u voluta fl-interess ta' l-appellanti *taxpayer* imma ghall harsien rigidu u esklussiv tal-fisco. Hu l-kaz allura li din il-Qorti tiddiskosta ruhha mill-konkluzjoni raggunta mill-ewwel Qorti riferibilment f' dan il-kaz;…"

L-imsemmi artikolu 47(2) jipprovdi li l-azzjoni ghall-hlas ta' taxxa ecc. tista' tinbeda f'kull zmien mid-data minn meta jsiru dovuti u ghandhom jithallsu sa tmien snin minn dik id-data…

Issa l-Kummissarju tat-Taxxi Interni interpella ghall-hlas fit-23 ta' Frar 2005 permezz ta' ittra ufficjali lil Frank Fenech Camilleri personalment u bhala direttur ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta` Beach Footwear Ltd izda n-notifika saret permess ta' pubblikazzjoni fil-Gazzetta tal-Gvern li giet pubblikata fit-12 ta' Mejju 2006. L-interpellazzjoni saret ghas-somma ta' Lm14,058 dovuti ghall-hlas lura ta' taxxa fuq id-dhul jew taxxa provvizorja ghas-snin ta' stima 1983, 1984 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1992, 1993 u 1994.

Frank Fenech sostna li d-Dipartiment tat-Taxxi Interni kellu l-indirizz personali tieghu fejn kien qed jghix fl-epoka u dan ghax gieli kkomunika mieghu fl-istess indirizz izda anqas biss ghamel tentattiv. Semma li l-ammont dovut minkejja li fl-avviz issir referenza ghall-prospett anness ma giex pubblikat. Infatti meta wiehed ihares lejn fol 20 u 21 tal-process jissemma d-dokument A izda ma hemm ebda prospett pubblikat. Iddikjara li hu ma kellux jaghti din it-taxxa mitluba mill-Kummissarju u li kienet l-ewwel darba li hu personalment gie mitlub ihallas it-taxxa ghall-kumpanija. Sostna li ghaddew aktar minn 13-il sena mill-ahhar sena li ghaliha qed jintalab ammont ta' taxxa u aktar minn 24 sena mill-ewwel sena.

Minn ezami tal-prospett jidher li s-snin ta' l-***assessments*** huma mill-1983 sal-1994. Fil-fatt jidher li ghaddew aktar minn 11-il sena mis-sena ta' stima ta' l-1994 ghad-data tan-notifika permezz tal-pubblikazzjoni fil-Gazzetta tal-

Gvern a fol 4666 datat 8 ta’ Mejju 2006 u pubblikat fil-harga tat-12 ta’ Mejju 2006.

E. KONKLUZJONIJIET:

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tilqa’ l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni u tordna t-thassir ta’ l-att ezekuttiv ai termini ta’ l-artikolu 283A tal-Kap 12.

Minhabba n-natura tal-kaz spejjez bla taxxa.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------